

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

24.07.2024. Nr. P005-17/17.13/80202

Uz 28.06.2024. Nr. 99899546

Ārvalstu uzņēmuma Latvijas filiālei
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis *Ārvalstu uzņēmuma* Latvijas filiāles, reģistrācijas numurs: 40123456789, adrese: Žubīšu iela 13, Rīga (turpmāk – Iesniedzējs) iesniegumu par uzziņu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējs, atsaucoties uz Administratīvā procesa likuma 98. pantu, lūdz sniegt uzziņu par nodokļu tiesību normu piemērošanas kārtību.

Iesniedzējs iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

1. Pamatinformācija un situācijas apraksts.

Ārvalstu uzņēmums ir sabiedrība, kas saskaņā ar ārvalsts likumiem reģistrēta ārvalstī (turpmāk – galvenais uzņēmums), kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas tās filiāle Iesniedzējs. Iesniedzējs ir reģistrēts kā nodokļu maksātājs VID kopš 2013. gada 16. septembra.

Iesniedzēja saimnieciskā darbība ir saistīta ar atbalsta pakalpojumu sniegšanu galvenajam uzņēmumam un tā ārvalstu filiālēm. Iesniedzējs darbojas vienīgi kā galvenā uzņēmuma iekšējais pakalpojumu centrs un nesniedz pakalpojumus personām ārpus tā, tai skaitā, tas neveic nekādas funkcijas, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu klientiem.

Organizatoriski Iesniedzējs līdzīgi kā galvenā uzņēmuma ārvalstu filiāles ir integrēts galvenā uzņēmuma organizatoriskajā struktūrā, kas sastāv no biznesa pakalpojumu vienībām un atbalsta pakalpojumu vienībām – sešiem departamentiem (Tehnoloģijas un pakalpojumi; Grupas finanses; Grupas atbilstība; Grupas risku pārvaldība; Cilvēki; Komunikācija un ilgtspēja), kuru uzdevums ir nodrošināt biznesa pakalpojumu vienības ar infrastruktūru un atbalsta funkcijām uzņēmuma pamatdarbības veikšanai.

Iesniedzējs ir daļa no Tehnoloģijas un pakalpojumu departamenta un

galvenokārt sniedz atbalsta pakalpojumus saistībā ar maksājumu apstrādi, darbu ar valsts iestādēm ārvalstī, banku kartēm, kontiem, kredīta kontroli, tirdzniecības finansēšanas atbalsta darbībām u. c. Papildus, Iesniedzējs darbojas Produktu un inovāciju vienības ietvaros robotikas un mākslīgā intelekta jomā, veicot funkcijas saistībā ar procesu analīzi, procesu automatizēšanu un automatizāciju dokumentācijas veidošanā.

Iesniedzējs veic atsevišķu grāmatvedības uzskaiti, sagatavo bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu. Ar saimniecisko darbību saistītos ieņēmumus un izdevumus un attiecīgi aktīvus un saistības, uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina vajadzībām uzskaita grāmatvedībā nodalīti no galvenā uzņēmuma un galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm, proti, Iesniedzējs, balstoties uz grāmatvedības politikas principiem savā virsgrāmatā (t.i., bilances, ieņēmumu un izdevumu kontos) izdala uz Iesniedzēju attiecināmos darījumus un uz tā pamata sagatavo Iesniedzēja bilanci un peļņas vai zaudējumu aprēķinu.

Iesniedzēja ieņēmumus veido tikai ieņēmumi no iekšējiem darījumiem vienas juridiskās personas ietvaros, proti, sniegtajiem atbalsta pakalpojumiem galvenajam uzņēmumam un tā ārvalstu filiālēm. Savukārt, izdevumus veido galvenokārt izmaksas, kas saistītas ar šo pakalpojumu sniegšanu, kā arī saņemtajiem korporatīvā atbalsta pakalpojumiem no galvenā uzņēmuma – personāla, administratīvās un amortizācijas izmaksas.

Tādējādi Iesniedzējs darījumus ar citām saistītām pusēm neveic, bet uz iesniedzēju tiek attiecinātas (alocētas) darījumu summas par sniegtajiem atbalsta pakalpojumiem galvenajam uzņēmumam un tā ārvalstu filiālēm, kā arī saņemtajiem korporatīvā atbalsta pakalpojumiem no galvenā uzņēmuma.

Lai arī galvenā uzņēmuma darījumi ar tā filiālēm, tai skaitā, Iesniedzēju, veido darījumu plūsmu vienas juridiskās personas – *Ārvalstu uzņēmuma* – ietvaros, minētajiem darījumiem tiek piemēroti līdzvērtīgi transfertcenu principi kā darījumos, ko galvenais uzņēmums veic ar citiem *Ārvalstu uzņēmuma* grupas uzņēmumiem. Tas tiek darīts ar mērķi, lai korekti noteiktu katras nodaļas korektu finanšu rezultātu, ņemot vērā iekšējo pakalpojumu izmantošanu katrā nodaļā, kā arī nodrošinātu transfertcenu principu ievērošanu atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas izstrādātajam dokumentam “Transfertcenu noteikšanas vadlīnijas daudznacionāliem komersantiem un nodokļu administrācijām” (turpmāk – TC vadlīnijas).

Atbalsta pakalpojumus Iesniedzējs sniedz galvenokārt galvenajam uzņēmumam (2023. gadā aptuveni 93 % no visas sniegto pakalpojumu vērtības), tomēr nelielā apmērā atbalsta pakalpojumi tiek sniegti arī ārvalstu filiālēm. Atlīdzība par sniegtajiem pakalpojumiem tiek noteikta, balstoties uz faktiskajām tiešajām un netiešajām izmaksām, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu, papildus piemērojot tirgus līmeņa uzcenojumu. Lai noteiktu atlīdzības apmēru sniegtajiem atbalsta pakalpojumiem ārvalstu filiālēm, tiek piemēroti attiecināšanas principi (alokācijas atslēgas), balstoties uz faktiski patērēto laiku. Līdzvērtīgi principi tiek piemēroti galvenā uzņēmuma sniegtajiem korporatīvā atbalsta pakalpojumiem Iesniedzējam.

Galvenais uzņēmums izvērtē un pamato darījumu cenu atbilstību tirgus cenām un sagatavo atbilstoši transfertcenu dokumentāciju, kas cita starpā apraksta un

pamato darījumu summu attiecināšanu (turpmāk – iekšējie darījumi) uz Iesniedzēju par korporatīvajiem atbalsta pakalpojumiem, kā arī iekšējos darījumus starp galveno uzņēmumu un ārvalstu filiālēm par atbalsta pakalpojumiem. Minētajos iekšējos darījumos tiek ievēroti tirgus cenu noteikšanas principi, kas izriet no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta e) apakšpunkta un citiem saistošajiem tiesību aktiem, tai skaitā, TC vadlīnijām.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² pants nosaka nodokļu maksātāju pienākumu sagatavot un sniegt transfertcenu dokumentāciju. Lai pareizi piemērotu likuma “Par nodokļiem un nodevām” normas, kas regulē transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības Iesniedzēja gadījumā, Iesniedzējs lūdz VID sniegt uzziņu par transfertcenu dokumentācijas ikgadēju sagatavošanas un iesniegšanas pienākumu Iesniedzējam.

2. Juridiskie apsvērumi un pamatojums.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta trešā un ceturrtā daļa nosaka, ka atkarībā no kontrolēto darījumu apjoma, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība sagatavo vai sagatavo un iesniedz nodokļu administrācijai globālo un / vai vietējo transfertcenu dokumentāciju (turpmāk – TC dokumentācija) saistībā ar kontrolētiem darījumiem, ko tā veic ar minētā likuma 15.² panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā minētajām personām:

- 1) saistītu personu, kas likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē uzskatāma par saistītu ārvalstu uzņēmumu;
- 2) likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktā minētajām fiziskajām personām;
- 3) citām komercsabiedrībām vai personām, ja tās atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.

Izvērtējot likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 1., 2., un 3. punkta nosacījumus, Iesniedzējs secina, ka tā gadījumā neizpildās neviens no minētā likuma 15.² panta otrajā daļā noteiktajiem nosacījumiem, līdz ar to Iesniedzējam nav pienākums katru gadu (12 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām) sagatavot vai sagatavot un iesniegt TC dokumentāciju atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta trešajai un ceturtajai daļai.

Lai noteiktu, vai uz galveno uzņēmumu un Iesniedzēju nav attiecināma likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 1. punktā minētā situācija, ir jānoskaidro, vai galvenā uzņēmuma iekšējie darījumi ar Iesniedzēju, kā arī Iesniedzēja iekšējie darījumi ar ārvalstu filiālēm, ir uzskatāmi par darījumiem, kas tiek veikti ar saistītām personām, kas likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē uzskatāmi par saistītiem ārvalstu uzņēmumiem.

Atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 29.³ punktam saistīts ārvalstu uzņēmums ir juridiska persona vai cita veida juridisks veidojums, kas atbilst minētā likuma 1. panta 18. punktā noteiktajam un ir komercsabiedrība (personālsabiedrība vai kapitālsabiedrība), kooperatīvā sabiedrība vai cita privāto tiesību juridiskā persona, kuras rezidences valsts nav Latvijas Republika.

Tādējādi Iesniedzējs secina, ka tam rodas pienākums sagatavot vai sagatavot un iesniegt TC dokumentāciju, ja kontrolētie darījumi tiek veikti starp saistītām personām atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktam.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkts nosaka, ka saistītas personas ir divas vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas vai ar līgumu saistīta šādu personu grupa, vai šādu personu vai grupas pārstāvji, ja papildus izpildās vismaz viens no 1. panta 18. punkta a) – h) apakšpunktos minētajiem apstākļiem.

Ņemot vērā, ka atbilstoši Komerclikuma regulējumam Iesniedzējs nav uzskatāms par juridisku personu, bet ir daļa no galvenā uzņēmuma¹, kura veido vienu juridisko personu kopā ar galveno uzņēmumu un galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm, neizpildās neviens no 1. panta 18. punktā a) – h) apakšpunktos minētajiem apstākļiem, Iesniedzēja ieskatā tas nav ar galveno uzņēmumu saistīta persona likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē. Tādējādi neizpildās likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 1. punkts. Papildus, ārvalstu filiāles, ar kurām Iesniedzējs veic iekšējos darījumus, arī nav uzskatāmas par juridiskām personām, bet ir daļa no galvenā uzņēmuma. Iesniedzēja ieskatā tas nav ar galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm saistīta persona.

Savukārt likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 2. un 3. punkta nosacījumi galvenā uzņēmuma un galvenā uzņēmuma ārvalstu filiāļu gadījumā neizpildās, jo galvenais uzņēmums un tā ārvalstu filiāles nav fiziskās personas, kā arī tie neatrodas, nav izveidoti vai nodibināti zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.

Saskaņā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Paraugkonvencijas par ienākumu un kapitāla aplikšanu ar nodokļiem 5. panta komentāriem² galvenā uzņēmuma (nerezidenta) Latvijas Republikā reģistrētā filiāle ir tā organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā galvenā uzņēmuma vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība. Tā nav komercsabiedrība vai kooperatīvā sabiedrība ar savu kapitālu un patstāvīgu pārvaldes institūciju.

Tādējādi Iesniedzējs nav atsevišķs uzņēmums ar savu nošķirtu mantu, organizatorisku vienotību, kas var būt par prasītāju vai atbildētāju institūcijās, kas izšķir mantiskus strīdus kā arī var savā vārdā uzņemties pienākumus un iegūt tiesības. Iesniedzēja attiecības ar galveno uzņēmumu notiek viena uzņēmuma darbības ietvaros, un tās nav uzskatāmas par darījumu ar saistītu personu likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē. Tātad, arī uz galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm ir attiecināms iepriekš aprakstītais koncepts – tie nav atsevišķi uzņēmumi un to attiecības ar galveno uzņēmumu, kā arī filiāļu savstarpējās attiecības notiek viena uzņēmuma ietvaros, un šīs attiecības nav uzskatāmas par darījumiem ar saistītu personu.

Ņemot vērā sniegto pamatojumu, var secināt, ka starp galveno uzņēmumu un Iesniedzēju un starp galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm un Iesniedzēju netiek veikti kontrolēti darījumi likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē. Proti, netiek izpildīti nosacījumi atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta

¹ Komerclikuma 22. pants.

² Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dokumenta “Model Tax Convention on Income and on Capital (condensed version as it read on 21 November 2017)” 5. panta komentāru 6. punkts, 117. lpp. (skat.: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-condensed-version-2017_mtc_cond-2017-en). Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Padomē 2017. gada 10. jūlijā apstiprinātā redakcija.

29¹. punktam, kas nosaka, ka kontrolēts darījums ir darījums starp divām personām, kas ir saistītas personas viena attiecībā pret otru 1. panta 18. punkta izpratnē, vai darījums, kas veikts ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minēto personu.

Līdz ar to, lai arī Iesniedzēja pienākums, nosakot ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamos ienākumus, ir korekti veikt iekšējos darījumus atbilstoši tirgus cenu principiem, Iesniedzēja ieskatā, Iesniedzējam saskaņā ar 15.² panta trešo un ceturto daļu nerodas pienākums katru gadu sagatavot vai sagatavot un iesniegt VID TC dokumentāciju, ja galvenā uzņēmuma iekšējie darījumi ar Iesniedzēju un Iesniedzēja iekšējie darījumi ar galveno uzņēmumu un tā ārvalstu filiālēm kopā attiecīgajā pārskatā gadā pārsniedz sagatavošanas vai sagatavošanas un iesniegšanas darījumu apjoma sliekšņus, respektīvi, 250 000 EUR vai 5 000 000 EUR. Šajā gadījumā tiek veikti iekšējie darījumi vienas juridiskās personas ietvaros.

Vienlaikus Iesniedzējam radīsies pienākums sagatavot vai sagatavot un iesniegt TC dokumentāciju, ja Iesniedzējs galvenā uzņēmuma vārdā veiks kontrolētos darījumus ar saistītām personām likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē (piemēram, ar citiem *Ārvalstu uzņēmuma* grupas uzņēmumiem, kas nav galvenā uzņēmuma filiāles), kuru apjoms attiecīgajā pārskata gadā pārsniegs sagatavošanas vai sagatavošanas un iesniegšanas darījumu apjoma sliekšņus, respektīvi, 250 000 EUR vai 5 000 000 EUR. Šajā gadījumā tiks veikti kontrolēti darījumi starp divām atsevišķām juridiskām personām.

Atbilstoši VID metodiskajā materiālā “Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas aizpildīšanas kārtība” norādītajam, nodokļu maksātājs deklarācijas 6.5.1. rindā norāda darījumu, kas pārskata gadā veikti ar saistītām personām, kopējo vērtības summu. Ievērojot šajā iesniegumā izklāstītos juridiskos apsvērumus, kas pamato, ka starp Iesniedzēju un galveno uzņēmumu, kā arī starp Iesniedzēju un galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm netiek veikti darījumi ar saistītu personu likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē, Iesniedzējs secina, ka minētie darījumi un to summas nav iekļaujami un norādāmi uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijas 6.5.1. rindā.

3. Lūgums.

Ņemot vērā aprakstīto situāciju un sniegto pamatojumu, Iesniedzējs lūdz VID sniegt uzziņu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 98. pantu un atbilstoši iesniegumā aprakstītajiem faktiskajiem apstākļiem apstiprināt, ka:

- 1) Iesniedzējam saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta trešo un ceturto daļu nerodas pienākums katru gadu (12 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām) sagatavot vai sagatavot un iesniegt nodokļu administrācijai transfertcenu dokumentāciju, ja galvenā uzņēmuma iekšējie darījumi ar Iesniedzēju kopā attiecīgajā pārskatā gadā pārsniedz sagatavošanas vai sagatavošanas un iesniegšanas darījumu apjoma sliekšņus, respektīvi, 250 000 EUR vai 5 000 000 EUR;
- 2) Iesniedzējam saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta trešo un ceturto daļu nerodas pienākums katru gadu (12 mēnešu laikā pēc attiecīgā pārskata gada beigām) sagatavot vai sagatavot un iesniegt nodokļu administrācijai transfertcenu dokumentāciju, ja Iesniedzēja iekšējie

darījumi ar galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm kopā attiecīgajā pārskatā gadā pārsniedz sagatavošanas vai sagatavošanas un iesniegšanas darījumu apjoma sliekšņus, respektīvi, 250 000 EUR vai 5 000 000 EUR;

- 3) Iesniedzēja minētie darījumi un to summas nav iekļaujami un norādāmi uzņēmumu ienākuma nodokļu deklarācijas 6.5.1. rindā, ņemot vērā, ka starp galveno uzņēmumu un Iesniedzēju un starp galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm un Iesniedzēju netiek veikti darījumi ar saistītu personu likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē.

VID, izvērtējot Iesniedzēja iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošo konkrēto jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

1. Par iesniegumā uzdoto pirmo un otro jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otro daļu šajā pantā noteiktajos gadījumos, kārtībā un apjomā Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā minētais nodokļu maksātājs – rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība – globālajā un vietējā TC dokumentācijā vai tikai vietējā dokumentācijā pamato darījuma cenas (vērtības) atbilstību tirgus cenai (vērtībai) darījumos, ko tas veic ar:

- 1) saistītu personu, kas likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē uzskatāma par saistītu ārvalstu uzņēmumu;
- 2) likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktā minētajām fiziskajām personām;
- 3) citām komercsabiedrībām vai personām, ja tās atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās;
- 4) saistītu personu – rezidentu, ja darījums, komerciālās vai finanšu attiecības pēc izpildītajām funkcijām, uzņemtajiem, kontrolētajiem vai vadītajiem riskiem vai izmantotajiem aktīviem ir ekonomiski saistītas (notiek vienas piegādes ķēdes ietvaros) ar šo personu darījumiem, komerciālajām vai finanšu attiecībām ar citu saistītu ārvalstu uzņēmumu vai likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas 3. punktā noteiktajām personām.

Atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dokumenta “Paraugkonvencija par ienākumu un kapitāla aplikšanu ar nodokļiem” (angļu valodā – *Model Tax Convention on Income and on Capital 2017*, 2017. gada 21. novembra lasījumā apstiprinātā redakcija, turpmāk – nodokļu paraugkonvencija) 5. panta 2. punktu un saskaņā ar Latvijas Republikas un ārvalsts konvencijas par nodokļu dubultas uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu 5. panta 2. punktu jēdziens “pastāvīga pārstāvniecība” ietver:

- a) uzņēmuma vadības atrašanās vietu;
- b) filiāli;
- c) kantori;
- d) fabriku;
- e) darbnīcu;

f) šahtu, naftas vai gāzes ieguves vietu, akmeņlauztuves vai jebkuru citu dabas resursu ieguves vietu.

Atbilstoši nodokļu paraugkonvencijas 5. panta komentāru 6. punktam un saskaņā ar Komerclikuma 22. pantu galvenā uzņēmuma (nerezidenta) Latvijas Republikā reģistrētā pastāvīgā pārstāvniecība jeb filiāle ir tā organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā galvenā uzņēmuma vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība.

Savukārt likuma “Par nodokļiem un nodevām” 14. panta septītā daļa nosaka, ka tiks uzskatīts, ka nerezidentam (ārvalsts komersantam) ir pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā, ja vienlaikus ir ievēroti visi turpmāk minētie noteikumi:

- 1) nerezidents (ārvalsts komersants) Latvijā izmanto noteiktu darbības vietu;
- 2) darbības vieta tiek izmantota pastāvīgi vai ir izveidota nolūkā to izmantot pastāvīgi;
- 3) darbības vieta tiek izmantota saimnieciskās darbības veikšanai.

Tādējādi galvenā uzņēmuma (nerezidenta) Latvijas Republikā reģistrētā filiāle – Iesniedzējs – likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² panta otrās daļas piemērošanas nolūkā ir uzskatāma par nerezidenta pastāvīgo pārstāvniecību.

No Iesniedzēja iesniegumā sniegtā faktu apraksta izriet, ka uz Iesniedzēju tiek attiecināti šādi darījumi:

- 1) atbalsta pakalpojumu sniegšana galvenajam uzņēmumam un tā ārvalstu filiālēm. Iesniedzējs darbojas vienīgi kā galvenā uzņēmuma iekšējais pakalpojumu centrs un nesniedz pakalpojumus personām ārpus tā, tai skaitā, tas neveic nekādas funkcijas, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu klientiem;
- 2) atbalsta pakalpojumu sniegšana ir saistīta ar maksājumu apstrādi, darbu ar valsts iestādēm ārvalstī, banku kartēm, kontiem, kredīta kontroli, tirdzniecības finansēšanas atbalsta darbībām u. c. Papildus, Iesniedzējs darbojas robotikas un mākslīgā intelekta jomā, veicot funkcijas saistībā ar procesu analīzi, procesu automatizēšanu un automatizāciju dokumentācijas veidošanā.

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 29. punktā noteikts, ka transfertcena ir preču vai pakalpojumu cena (vērtība) vai cita veida vērtība vai noteikumi, kas piemēroti kontrolētā darījumā vai pastāv komerciālās vai finanšu attiecībās starp saistītām personām, kuras atbilst šā panta 18. punktā vai 15.² panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētajām personām, un 29.¹ punktā noteikts, ka kontrolēts darījums ir darījums starp divām personām, kas ir saistītas personas viena attiecībā pret otru šā panta 18. punkta izpratnē, vai darījums, kas veikts ar šā likuma 15.² panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minēto personu.

Savukārt likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 29.³ punkts nosaka, ka saistīts ārvalstu uzņēmums ir juridiskā persona vai cita veida juridisks veidojums, kas atbilst šā panta 18. punktā noteiktajam un ir komercsabiedrība (personālsabiedrība vai kapitālsabiedrība), kooperatīvā sabiedrība vai cita privāto tiesību juridiskā persona, kuras rezidences valsts nav Latvijas Republika.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1. panta 18. punktā noteikts, ka saistītas personas – divas vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas (izņemot kapitālsabiedrības, kuru saistību veido valstij vai pašvaldībai tieši piederošas kapitāla daļas vai akcijas) vai ar līgumu saistīta šādu personu grupa, vai šādu personu vai grupas pārstāvji, ja pastāv vismaz viens no šādiem apstākļiem:

- a) tās ir mātes un meitas komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības,
- b) vienas komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības līdzdalības daļa otrā sabiedrībā ir no 20 līdz 50 procentiem, turklāt šai mātes un meitas komercsabiedrībai vai kooperatīvajai sabiedrībai nav balsu vairākuma. Šis apakšpunkts neattiecas uz nosacīti sadalītās peļņas noteikšanu atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta "e" apakšpunktam, izņemot gadījumu, kad darījums tiek veikts ar saistītu ārvalstu uzņēmumu,
- c) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās komercsabiedrībās vai kooperatīvajās sabiedrībās (ir balsu vairākums) vienai un tai pašai personai un šīs personas radniekiem līdz trešajai pakāpei vai šīs personas laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei,
- d) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās komercsabiedrībās vai kooperatīvajās sabiedrībās (ir balsu vairākums) vairākām, bet ne vairāk kā 10 vienām un tām pašām personām,
- e) vairāk nekā 50 procenti no pamatkapitāla vai komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības daļu vērtības katrā no šīm divām vai vairākām komercsabiedrībām vai kooperatīvajām sabiedrībām pieder vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme šajās divās vai vairākās sabiedrībās (ir balsu vairākums) komercsabiedrībai vai kooperatīvajai sabiedrībai, kurā fiziskajai personai (vai šīs personas radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai šīs personas laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošiem līdz otrajai pakāpei) pieder vairāk nekā 50 procenti no šo sabiedrību pamatkapitāla vai daļu vērtības,
- f) vienai un tai pašai personai vai vienām un tām pašām personām ir balsu vairākums šo komercsabiedrību vai kooperatīvo sabiedrību valdēs (izpildinstitūcijās),
- g) starp šīm personām papildus līgumam par konkrētu darījumu jebkādā formā ir noslēgta vienošanās (arī vienošanās, kas atklātībai nav darīta zināma) par jebkādu līgumā neparedzētu papildu atlīdzību vai šīs komercsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības veic cita veida saskaņotu darbību, lai samazinātu nodokļus,

h) fiziskajai personai (vai tās radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai ar šo fizisko personu svainībā esošajiem līdz otrajai pakāpei) tieši vai pastarpināti pieder vairāk nekā 50 procenti no komercsabiedrības pamatkapitāla vai daļu vērtības vai kooperatīvās sabiedrības paju vērtības vai fiziskajai personai (vai tās radniekiem līdz trešajai pakāpei, vai laulātajam, vai ar šo personu svainībā esošajiem līdz otrajai pakāpei) ar līgumu vai citādi ir nodrošināta izšķiroša ietekme komercsabiedrībā vai kooperatīvajā sabiedrībā.

Ņemot vērā likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta a), b), c), d), e), f) un h) apakšpunktā noteikto, personu saistība izpaužas caur līdzdalību sabiedrības, komercsabiedrības vai kooperatīvas sabiedrības pamatkapitālā vai tām piederošo attiecīgo daļu vai paju apjomu, balsstiesību vairākumu vai izšķirošo ietekmi minēto sabiedrību izpildinstitūcijās.

Komerclikuma 22. pantā noteikts, ka filiāle ir ārvalstu uzņēmuma organizatoriski patstāvīga daļa, kura teritoriāli vai citādi nošķirta no galvenā uzņēmuma un kuras atrašanās vietā attiecīgā ārvalstu komersanta vārdā sistemātiski tiek veikta komercdarbība.

Tādējādi ārvalstu uzņēmuma pastāvīgā pārstāvniecība jeb filiāle nav komercsabiedrība vai kooperatīvā sabiedrība ar savu kapitālu un patstāvīgu pārvaldes institūciju.

Atbilstoši juridiskās teorijas atziņām juridiskā persona ir veidojums, ar savu nošķirtu mantu un organizatorisku vienotību, tā var savā vārdā uzņemties pienākumus un iegūt tiesības, un būt par prasītāju vai atbildētāju institūcijās, kas izšķir mantiskus strīdus. Pastāvīgā pārstāvniecība vai ārvalstu filiāle var rīkoties tikai galvenā uzņēmuma vārdā. Tādējādi nerezidenta pastāvīgās pārstāvniecības jeb filiāles darījumi ar ārvalstu uzņēmumu, kura pastāvīgā pārstāvniecība jeb filiāle tā ir, neatbilst likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 29¹. punktā minētajai kontrolēta darījuma definīcijai.

Vietējās un globālās TC dokumentācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības neattiecas uz pastāvīgās pārstāvniecības jeb filiāles darījumiem ar galveno uzņēmumu (nerezidentu), kura pastāvīgā pārstāvniecība jeb filiāle tā ir, kā arī neattiecas uz darījumiem ar galvenā uzņēmuma citām filiālēm. Savukārt vietējās un globālās TC dokumentācijas sagatavošanas un iesniegšanas prasības attiecas uz ārvalstu uzņēmuma (nerezidenta) pastāvīgo pārstāvniecību jeb filiāli Latvijas Republikā, ja tā veic kontrolētus darījumus tās nerezidenta – galvenā uzņēmuma – vārdā, t. i., darījumus ar saistītu personu.

Tādējādi, pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punktu, 29.³ punktu un 15.² panta otro daļu uzskatām, ka Iesniedzēja darījumos ar galveno uzņēmumu un tā ārvalstu filiālēm:

- 1) neveidojas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas 2. punkta e) apakšpunktā noteiktā apliekamā bāze, t. i., nosacīti sadalītā peļņa, kas ietver ienākumus, kurus nodokļu maksātājs būtu saņēmis, vai izdevumus, kuri nodokļu maksātājam nebūtu radušies, ja komerciālās un finanšu attiecības būtu veidotas vai nodibinātas pēc noteikumiem, kas būtu spēkā starp divām neatkarīgām personām, un ja šo starp saistītām personām

- (no kurām viena ir nodokļa maksātājs) slēgto darījumu vērtība būtu atbilstoša tirgus cenai (vērtībai);
- 2) Iesniedzējam nav pienākums sagatavot un iesniegt TC dokumentāciju atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15.² pantam par tiem darījumiem, kurus galvenais uzņēmums attiecinājis uz Iesniedzēja ieņēmumiem un izmaksām, kā arī uzrādījis bilances aktīvos un pasīvos un kuri pastāv starp galveno uzņēmumu vai galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm un tā pastāvīgo pārstāvniecību jeb filiāli Latvijas Republikā – Iesniedzēju.
 - 3) Iesniedzējam radīšies pienākums sagatavot un iesniegt TC dokumentāciju, ja Iesniedzējs galvenā uzņēmuma vārdā veiks kontrolētos darījumus ar saistītām personām likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē, piemēram, ar citiem *Ārvalstu uzņēmuma* grupas uzņēmumiem, kas nav galvenā uzņēmuma filiāles. Šajā gadījumā tiks veikti kontrolēti darījumi starp divām atsevišķām juridiskām personām.

2. Par iesniegumā uzdoto trešo jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 17. panta pirmo daļu nodokļa maksātājs patstāvīgi sagatavo uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju (turpmāk — deklarācija). Deklarācijā iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabinets. Nodokļa maksātājs deklarāciju iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas perioda (nākamais mēnesis pēc taksācijas perioda) 20. datumam.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumu Nr. 93 “Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā iekļaujamo informāciju” 3.6. apakšpunktu deklarācijā iekļauj šādu informāciju: ar nodokli apliekamā bāze no dividendēm, nosacītajām dividendēm un nosacīti sadalītās peļņas, tai skaitā ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi, nedroši debitoru parādi (taksācijas periods, kurā izveidoti uzkrājumi debitoru parādiem, to turēšanas periods un nodokļa bāzē iekļautā debitoru parādu summa pārskata gadā), procentu maksājumi, aizdevumi saistītām personām, darījumu vērtības starpība, kas radusies darījumos ar saistītām personām, to darījumu kopējā vērtības summa, kuri pārskata gadā veikti ar saistītām personām, piešķirtie labumi nerezidenta darbiniekiem, kuri attiecināti uz pastāvīgo pārstāvniecību, likvidācijas kvota.

Tā rezultātā nodokļu maksātājs deklarācijas 6.5.1. rindā norāda darījumu kopējo vērtības summu, kas pārskata gadā veikti ar saistītām personām nerezidentiem.

Ņemot vērā, ka starp Iesniedzēju un galveno uzņēmumu, kā arī starp Iesniedzēju un galvenā uzņēmuma ārvalstu filiālēm netiek veikti darījumi kā ar saistītu personu likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkta izpratnē, līdz ar to darījumu kopējā vērtības summa, kas pārskata gadā veikta ar galveno uzņēmumu un tā ārvalstu filiālēm, nav iekļaujama un norādāma deklarācijas 6.5.1. rindā.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: likuma “Par nodokļiem un nodevām” 1. panta 18. punkts, 29. punkts, 29.¹ punkts un 29.³ punkts, 14. panta septītā daļa, 15.² pants un tā otrā, trešā un ceturtā daļa, Komerclikuma 22. pants,

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 17. panta pirmā daļa, Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumu Nr. 93 “Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā iekļaujamo informāciju” 3.6. apakšpunkts, Latvijas Republikas un ārvalsts konvencijas par nodokļu dubultas uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu 5. pants.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Rože